

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۹/۱۲

۸۵۹

شماره چاپ

۴۰۰

شماره ثبت

یک شوری

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

کمیسیونهای ارجاعی

آموزش، تحقیقات و فناوری

اصلی:

اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست خارجی -

فرعی:

برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن -

فرهنگی - قضائی و حقوقی

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۱۴۰ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی در هزاره سوم به‌عنوان آموزش‌های فراراهبردی برای توسعه پایدار کشورها به حساب می‌آید. بیش از هفتاد درصد (۷۰٪) مشاغل در دنیا به آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی نیازمند است که کشور ما از این امر مستثنی نیست. همچنان که در معاهده بین‌المللی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی تأکید شده است، استلزامات این نگاه برای کشورها، تغییر اساسی در محتوی، روشهای آموزش، ارزیابی و صلاحیت‌های مهارت‌آموختگان و اعطای صلاحیت حرفه‌ای به آنها در یک نظام و چهارچوب ملی و بین‌المللی می‌باشد. به‌صورتی که حاصل آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی علاوه بر توانایی و شایستگی برای اشتغال مفید بتواند در فراتر از مرزهای ملی این شایستگی‌ها را در سازگاری با پیچیدگی‌های روزافزون محیط کار و تغییرات فناوری نشان دهند. پیامدهای حاصل از کیفیت آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی با شاخص نرخ اشتغال، کاهش نرخ بیکاری، توسعه اقتصادی ناشی از کیفیت مهارت‌آموختگان، توسعه فضای فناوری و متناسب‌سازی آن با شرایط اقلیمی، کاهش فاصله طبقاتی در جامعه، هضم فناوری‌های نوین به‌سرعت و سهولت معنی می‌شود.

در کشور ما ارائه دهندگان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی (به‌طور رسمی، غیررسمی و سازمان‌نیافته) بسیار متنوع و گسترده می‌باشند. وجود یک نظام منسجم و پویا در حوزه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی به همراه یک نهاد هماهنگ‌کننده از الزامات تضمین کیفیت و ارتقای جایگاه این آموزشها در کشور می‌باشد. علی‌رغم تأکید بر جایگاه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی و همچنین تشکیل نهاد هماهنگ‌کننده در این آموزشها (تبصره ۲۴) قانون برنامه اول توسعه، مواد (۵) و (۷) قانون برنامه دوم توسعه، ماده (۱۵۱) قانون برنامه سوم توسعه و ماده (۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه و ماده (۲۱) قانون برنامه پنجم توسعه) هنوز این نظام و نهاد هماهنگ‌کننده آن استقرار نیافته است. براساس بند (د) ماده (۲۱) قانون برنامه پنجم توسعه و بند (۱) و (۲) سیاستهای کلی اشتغال ابلاغی از طرف مقام معظم رهبری، مجدداً بر تشکیل یک نظام تأکید شده است. طرح قانون نظام جامع آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی و چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی برای ارتقای جایگاه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی کشور، ایجاد یک نظام منسجم و پویا برای آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی و ایجاد هماهنگی در بین ارائه‌دهندگان مختلف آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دستگاههای مختلف و دیگر ارائه‌دهندگان و همچنین رفع عمده مشکلات و چالشهای مرتبط توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی پیشنهاد می‌گردد. لذا طرح زیر تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

منظری توکلی - هروی - سلطانی صبور - خسروی سهل آبادی - اسماعیل نیا -
 علیمردانی - اسماعیلی - جدگال - جوکار - سلیمانی - رحمنی - شهریاری - آریایی نژاد -
 سید عبدالکریم هاشمی - نکو - نجف‌نژاد - عزیززی فارسانی - علی‌اصغرزارعی - رسایی -

موسی احمدی - نعیمی رز - رضایی کوچی - شهدی عباسی - شفیع - فیاضی -
 شریعت نژاد - بگلریان - رستمیان - خانلری - زمانیان دهمکردی - مجبی - منوچهری -
 بیرانوند - قائدرحمت - داودمحمدی - کریمیان - طلا - محمدابراهیم رضایی - کولیوند -
 سیدراضی نوری - هاشم زهی - محمدرضا امیری - تابش - حاجی دلگانی - عباس رجایی -
 منصور ییذکانی - درویش پور - پژمانفر - صرامی فروشانی - قاسم عزیزی -
 شجاعی کیاسری - اختیاری کسنویه یزد - نقوی حسینی - کیایی نژاد - صلاحی -
 نگهبان سلامی - احمدی لاشکی - محمدتقی نوکلی - حکیمی - شوشتری -
 طیب زاده نوری - آلیا - افتخاری - عالی - گروسی - خانمحمدی خرمی -
 قاضی زاده هاشمی - موسوی نژاد - حسین زاده بحرینی - جهانگیر زاده - قادر مزی - سامری -
 نویسان - پرومند داش قاپو - اسمعیلی - سیدشریف حسینی - کوچک زاده -
 مقتدای خوراسگانی - محمدعلی پور - سیدشکر خداموسوی - حسین فتاحی -
 سیدمهدی هاشمی - بیگی نیلاتلو - قره سیدرومیانی - نوروزی - طباطبایی نائینی - عباسی -
 مقیمی - خضری - بانوج لاهوتی - بزرگواری - عبدالله زاده - شیرزی علی آباد - مصری -
 غضنفر آبادی - بنی هاشمی چهارم - فیروزی - کامران دستجردی - کارخانه -
 سالک کاشانی - نیاز آذری - جمیری - فولادگر - موسوی اصل - علی محمدی - آذین -
 حسین امیری - حیدری طیب - زاهدی - حسن پوریگلری - سیدمحمدعلی موسوی -
 دوگانی آغچغلو - حسینی صدر - سیدعنایت اله هاشمی - اسدی - مفتح - حسن نژاد -
 محبوب - قاضی پور - عبدی - جلیل سرفلعه - امیرعباس سلطانی - نظری مهر -
 حداد عادل - مرندی - تأمینی لیچائی - رحماندوست - میرگلوی بیات - عمرانی -
 اخوان بیطرف - پزشکیان - دارایی - ثروتی - ابوالفضل ابوترابی - غلام محمدزارعی -
 نبی اله احمدی - باهنر - دامادی - سیدهادی حسینی - منادی

عنوان طرح:

نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

ماده ۱- در اجرای بند (۱) و (۲) سیاستهای کلی اشتغال و بند (د) و بند (هـ) ماده (۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای، ارتقای جایگاه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و مهارتی، هماهنگی در سیاستگذاری کلان، مدیریت در برنامه‌ریزی آموزشهای فنی و حرفه‌ای و مهارتی، تربیت نیروی کار شایسته، نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی (که در این قانون نظام نامیده می‌شود) و چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی برای تحقق اهداف زیر برقرار می‌گردد.

۱- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و اخلاق حرفه‌ای مبتنی بر ارزشهای اسلامی و ملی

۲- آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقای توان کارآفرینی

۳- افزایش نقش آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۴- کمک به تولید ثروت و کاهش فقر در جامعه از طریق توانمندسازی نیروی کار

۵- کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های موردنیاز فعلی و آتی بازار کار و شایستگی شاغلین در کشور

- ۶- ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی
- ۷- دستیابی به عدالت آموزشی و آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی برای همه
- ۸- ایجاد هماهنگی و تعامل بین نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی با سایر نظامهای آموزشی
- ۹- ایجاد ارتباط و تعامل بین نظام اقتصادی و نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی
- ۱۰- فراهم‌سازی زمینه یادگیری مادام‌العمر افراد جامعه در حوزه شغل و حرفه و به رسمیت شناختن آن
- ۱۱- توجه به نیازهای فعلی و آتی بازار متغیر کار و سیاست‌های کلان کشور
- ۱۲- کمک به افزایش اشتغال، خوداشتغالی و کاهش بیکاری

ماده ۲- تعاریف:

- ۱- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی: واژه‌ای جامع است و به جنبه‌هایی از فرآیند آموزشی و تربیتی اطلاق می‌شود که مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرشها، مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرف و مشاغل بخشهای گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، به همراه آموزش عمومی را دربر می‌گیرد.
- ۲- نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی: مجموعه‌ای از اجزاء و زیرنظامها شامل قوانین، مقررات، مدیریت، برنامه‌ریزی، نیروی انسانی، اجراء،

پژوهش و ارزشیابی است که به صورت یک کل واحد، اهداف آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی را در کشور دنبال می‌نماید. این نظام همراه با دو نظام آموزش عمومی و آموزش عالی تشکیل نظام آموزشی کشور را می‌دهند.

۳- چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای: چهارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها را در سطوح و انواع مختلف به صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای از معیارها و شاخصهای توافق‌شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چهارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش، ارزش ویژه‌ای داده می‌شود و زمان و مکان یادگیری ارزش نسبتاً کمتری دارد.

۴- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی: نهاد ملی که وظیفه هماهنگی در سیاستگذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی نظام جامع آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به‌عنوان یک نظام منسجم و پویا متناسب با نیاز کشور را برعهده دارد.

۵- مرکز سنجش آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی و تعیین صلاحیت‌های حرفه‌ای: مرکزی است وابسته به نهاد ملی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی با فضای حقیقی یا مجازی و ساختار اداری که برای سنجش و ارزشیابی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی و تعیین صلاحیت حرفه‌ای نیروی کار در سطح ملی و منطقه‌ای ایجاد و تجهیز شده است.

۶- ذی‌نفعان آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی: حاکمیت، مردم، بنگاهها و مراکز تولیدی و خدماتی بخشهای صنعت، خدمات، کشاورزی دولتی و غیردولتی، اتحادیه‌ها، صنوف و تعاونی‌ها هستند، که از شایستگی‌ها و مهارتهای ایجادشده ناشی از این آموزشها بهره‌مند می‌شوند.

۷- دستگاههای مجری آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی: تمام ارائه‌دهندگان دولتی، غیردولتی، تعاونی‌ها و بنگاههای اقتصادی در قلمروی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی، که ارائه‌دهنده آموزشهای رسمی، غیررسمی و سازمان‌نایافته هستند.

۸- آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی رسمی: آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی رسمی در دوره دوم متوسطه نظام آموزشی و بالاتر ارائه و به أخذ مدرک تحصیلی و حرفه‌ای مربوطه منجر می‌شود. اتمام موفقیت‌آمیز هر سطح به همراه تجارب واقعی دنیای کار جهت کسب شایستگی‌های حرفه‌ای و شغلی مربوطه، مجوز ورود به سطح بعدی آموزشها است.

۹- آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی: آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی در خارج از نظام آموزشی رسمی به صورت منظم یا متناسب طبق برنامه‌ای مشخص ارائه می‌شود و به‌طور معمول به أخذ گواهینامه شایستگی و صلاحیت شغلی و حرفه‌ای می‌انجامد. این آموزش شامل بدو و ضمن خدمت نیز می‌باشد.

۱۰- آموزش فنی و حرفه‌ای سازمان‌نایافته: آموزش‌هایی است که به صورت فردی و سازمان‌نایافته جهت توسعه شایستگی‌ها و صلاحیت‌های شغلی و حرفه‌ای صورت می‌پذیرد. این نوع از آموزش قابل ارزشیابی و همسطح‌سازی با آموزشهای رسمی و غیررسمی نیز می‌باشد.

۱۱- واحد حرفه و شغل: واحد حرفه کدهای چهار رقمی نظام بین‌المللی و ملی طبقه‌بندی مشاغل و حرف را گویند. به واحدهای حرفه که در چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای تجزیه و تبدیل شده باشند حرفه می‌گویند. حرفه مجموعه‌ای

از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولی از نظر کارها، دانش، مهارت و نگرشهای موردنیاز دارد.

ماده ۳- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی به صورت رسمی، غیررسمی و سازمان‌نیافته ارائه می‌شود. آموزش رسمی به دو بخش رسمی متوسطه و رسمی عالی تقسیم می‌شوند. محدوده سنی آموزش‌گیرندگان بین پانزده تا شصت سال است.

تبصره ۱- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی به صورت آموزش دولتی، غیردولتی، نیمه‌دولتی (تعاملی) و مشارکت بین‌المللی، در قالب آموزشهای حضوری (مستقیم)، نیمه‌حضوری و مجازی اجراء می‌گردد. مجریان آموزش در کشور متعدد هستند ولی توسط نهاد ملی آموزش فنی و حرفه‌ای (موضوع جزء ۱ ماده ۵) نظارت و هدایت می‌شوند.

تبصره ۲- روش اجرای آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی به صورت آموزش ثابت، سیار (روستایی، سیار شهری، زندان، پادگان و ...)، صنایع (جوار و بین کارگاهی و بنگاه اقتصادی)، آموزشگاههای آزاد، تربیت مربی، آموزش رسانه‌ای و آموزش مجازی خواهد بود.

ماده ۴- وظایف نظام به شرح ذیل است:

۱- سیاستگذاری به منظور ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید و کارآفرینی مبتنی بر ارزشهای اسلامی، ملی و اخلاق حرفه‌ای

۲- آموزش نیروی انسانی موردنیاز در بخشهای مختلف کشور با توجه به قلمروی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

۳- هماهنگی و سیاستگذاری در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

کشور

۴- طراحی، استقرار، به‌کارگیری، نظارت و ارزیابی چهارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی

۵- مدیریت و تضمین کیفیت در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی براساس اطلاعات بازار کار

۶- هماهنگی و نظارت بر بودجه‌ریزی و تخصیص منابع و تسهیلات به مراکز آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

۷- مدیریت پژوهش در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

۸- زمینه‌سازی فرصت‌های برابر برای کسب شایستگی‌های حرفه‌ای

۹- ایجاد شبکه‌ای کارآمد از ارائه‌دهندگان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای

و مهارتی به منظور دستیابی به عدالت آموزشی و آموزش برای همه

۱۰- زمینه‌سازی توسعه کمی و کیفی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و

مهارتی در کشور

۱۱- تعامل در تدوین و بهره‌برداری از نظام طبقه‌بندی مشاغل و حرف در کشور

۱۲- طراحی و تدوین استانداردهای شایستگی، ارزشیابی و آموزشی حرفه

و تهیه برنامه‌های درسی و آموزش مبتنی بر آنها

۱۳- ایجاد سازوکارهای لازم جهت مشارکت ذی‌نفعان در کلیه مراحل و

فرآیند آموزشی و تربیتی

۱۴- تعامل با دیگر نظام‌های آموزشی به عنوان یک زیرنظام از یک نظام واحد

۱۵- طراحی و تدوین سازوکار لازم برای ارزش‌دهی و اعتباربخشی

یادگیری مادام‌العمر حرفه‌ای و شغلی

ماده ۵- ارکان نظام عبارت است از:

۱- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی

تبصره- این نهاد جهت هماهنگی در سیاستگذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی براساس بند(د) ماده(۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه تشکیل می‌گردد. دولت مکلف است تمهیدات قانونی لازم جهت تشکیل این نهاد را ظرف سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به مجلس ارائه نماید.

۲- ارائه دهندگان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی(وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر وزارتخانه‌های ذی‌ربط)

۳- انجمن‌های علمی- حرفه‌ای

تبصره- نهاد ملی موضوع جزء(۱) ماده(۵) سازوکار و تعامل با انجمن‌های علمی را طی آیین‌نامه‌ای مشخص می‌نماید.

۴- اتحادیه‌ها و صنوف حرفه‌ای و شغلی

تبصره- دستگاه‌های مجری آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی باید مقررات آموزشی خود را در چهارچوب این قانون اصلاح نمایند.

ماده ۶- دولت موظف است با توجه به موارد زیر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱- طراحی چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی باید مبتنی بر شایستگی‌های حرفه‌ای شامل شایستگی‌های فنی، شایستگی‌های غیرفنی و شایستگی‌های عمومی باشد.

۲- شایستگی‌های حرفه‌ای باید براساس مجموعه‌ای منسجم از دانش، مهارت و نگرش مبتنی بر کارهای درون یک حرفه طراحی گردد.

۳- کدگذاری حرف و مشاغل براساس نظام بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و حرف خواهد بود.

۴- سطوح صلاحیت حرفه‌ای هشت سطح است که عبارتند از:

- سطح ۱- سطح کارگر ساده
- سطح ۲- سطح کارگر ماهر
- سطح ۳- سطح کمک تکنسین
- سطح ۴- سطح تکنسین
- سطح ۵- سطح کمک مهندس حرفه
- سطح ۶- سطح مهندس حرفه
- سطح ۷- سطح مهندس ارشد حرفه‌ای
- سطح ۸- سطح دکترای حرفه

برای زمینه‌های مختلف شغلی و حرفه‌ای می‌توان از واژگان معادل مرتبط استفاده کرد.

۵- طراحی چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی باید تا بالاترین سطوح با توجه به نوع مشاغل و حرف و براساس نظام طبقه‌بندی مشاغل و حرف کشور انجام شود.

۶- طراحی توسعه حرفه‌ای در چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای باید زمینه تحرک‌پذیری افقی و عمودی در گروه‌های بزرگ شغلی تا سطوح بالا را فراهم آورد.

۷- تدوین شاخصهای ارتقاء و توسعه حرفه‌ای در این چهارچوب باید براساس توافق ذی‌نفعان صورت پذیرد.

۸- تدوین و تصویب استانداردهای شایستگی حرفه، استانداردهای ارزشیابی حرفه و استانداردهای آموزش حرفه باید براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام شود.

- ۹- مدارک و گواهینامه‌ها در نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی باید مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی اعطاء گردد.
- ۱۰- امکان سنجش یادگیری مادام‌العمر در زمینه شغلی و حرفه‌ای در چهارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی باید وجود داشته باشد.
- ماده ۷- تضمین کیفیت در نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام می‌پذیرد.
- ماده ۸- به منظور سنجش و تشخیص شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای و شغلی، مراکز ملی سنجش زیر نظر نهاد ملی و با مشارکت نظام‌های حرفه‌ای تشکیل می‌گردد. مدارک صلاحیت حرفه‌ای و گواهینامه‌های شایستگی شغل توسط این مرکز اعطاء می‌گردد.
- ماده ۹- استانداردهای شایستگی، ارزشیابی و آموزش حرفه و شغل براساس نظام صلاحیت حرفه‌ای ملی به صورت عموم منتشر می‌شود.
- ماده ۱۰- ارائه دهندگان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی توسط مرکز ملی سنجش اعتباردهی می‌شوند.
- ماده ۱۱- دولت موظف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران برساند.
- ماده ۱۲- از تاریخ تصویب این قانون، قوانین مغایر با آن لغو می‌گردد. /۱

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح نظام

جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین تگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است.

■ رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مطابقت ندارد.

■ دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

□ دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

□ دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح

زیر می باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد

□ ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد

□ ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون

(موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با انقضاء شش ماه پیش از انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.

نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود دارد.

تعداد یک برگ اظهارنظر به عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

- ۱- طرح بار مالی دارد و مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است و باید طریق تأمین هزینه جدید معلوم شود.
- ۲- لغو قوانین مغایر به طور کلی که در ماده (۱۲) مقرر گردیده است با سیاستهای تنقیحی مجلس شورای اسلامی که در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات تبلور یافته است، مغایرت دارد. بنابراین باید تمامی قوانینی که در تغایر با این طرح قرار دارد شناسایی و صریحاً نسخ آنها را اعلام نمود.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- درخصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- درخصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد ده برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

— سوابق قانونی

سیاست‌های کلی اشتغال ابلاغی از طرف مقام معظم رهبری ۱۳۹۰/۴/۲۸

- ۱- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و استفاده از تولیدات داخلی به عنوان ارزش اسلامی و ملی با بهره‌گیری از نظام آموزشی و تبلیغی کشور.
  - ۲- آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقاء توان کارآفرینی با مسؤلیت نظام آموزشی کشور (آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی) و توأم کردن آموزش و مهارت و جلب همکاری بنگاه‌های اقتصادی جهت استفاده از ظرفیت آنها.
- ...۳-

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

اصل سوم: دولت جمهور اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

- ۱- ...
  - ۳- آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه در تمام سطوح، و تسهیل و تعمیم آموزش عالی.
  - ۴- تقویت روح بررسی و تنبیح و ابتکار در تمام زمینه های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان.
- ... ۵-
- اصل بیست و هشتم: هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.
- اصل چهل و سوم: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می شود:
- ۱- تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.
  - ۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.
- ... ۳-
- ۴- رعایت آزادی انتخاب شغل، و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری.
- ... ۵-

قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۸/۱۱/۱۱)

نصبره ۲۴ - دولت موظف است نسبت به ایجاد یک نهاد متمرکز و کارا با تسهیلات و اختیارات قانونی لازم برای تمرکز امور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تفویض آزادی عمل به واحدهای اجرایی و مؤسسات آموزشی در زمینه آموزشهای فنی و حرفه‌ای اقدام و برای تمام رشته‌های فنی و حرفه‌ای مورد نیاز کشور در تمام سطوح تحصیلی از ابتدای دوره راهنمایی تا آخرین مراحل تحصیلات دانشگاهی برنامه‌های لازم را در کنار سایر رشته‌های آموزشی فراهم نماید.

قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲)

اهداف کلان کیفی خط مشی‌های اساسی و سیاست‌های کلی برنامه دوم توسعه

- ۵ - تربیت نیروی انسانی مورد نیاز از طریق:
- ۱ - گسترش آموزش‌های فرهنگی، اعتقادی، علمی، فنی، تخصصی مورد نیاز کشور به ویژه در سطوح کارشناسی ارشد و دکترا.
- ۲ - .....
- ۵ - تأکید بر مشارکت و همکاری هر چه بیشتر مردم در امور آموزشی فنی و تبیین نقش آموزش و تربیت نیروی انسانی در روند رشد و توسعه جامعه.
- ۶ - ...
- ۷ - بهادادن به آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر و تکمیل حلقه‌های مفقوده مورد نیاز بخش‌های گوناگون در زمینه نیروی انسانی.
- ۸ - تأکید بر استفاده از امکانات عمومی و رسانه‌های گروهی جهت تقویت برنامه‌های آموزشی و پرورشی، اجرای شیوه‌های صحیح آموزشی، هماهنگی در برنامه‌های آموزشی و پرورشی در راستای اهداف برنامه.
- ۹ - ایجاد نظام ارزشیابی و بازنگری و اصلاح تکمیل برنامه‌های آموزشی و استفاده از وسائل کمک آموزشی، صدا و سیما و تکنولوژی‌های مناسب جهت تأمین نیازهای داخلی و برقراری ارتباط بین بخش‌های آموزشی و نیازها و صنایع داخلی.
- ۱۰ - بهبود شاخص‌های کمی و کیفی و افزایش درصد سهم اعتبارات بخش‌های آموزش و پرورش، فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی.
- ۱۱ - حمایت از کادر آموزشی کشور در راستای افزایش کارآئی و جذب متخصصین ایرانی خارج از کشور.
- ۱۲ - ...

قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷)

ماده ۱۵۱ - به منظور هماهنگی امر سیاست‌گذاری آموزشهای فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیررسمی شامل آموزشهای کاردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه‌ای کوتاه‌مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشند، شورای عالی کارآموزی [مواد (۵) و (۶) و (۷) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹ مجلسین سنا و شورای ملی سابق و شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران) و شورای عالی آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) منحل و

ستادهماهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی و جهادسازندگی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رئیس مرکز امور

مشارکت زنان تشکیل می‌گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می‌باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور به وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراهای در امور مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱)

ماده ۵۳ -

مواد (۱۴۹) و (۱۵۱) و بند (الف) ماده (۱۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹.۱.۱۷ و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۵۵ -

دولت مکلف است به منظور گسترش دانش و مهارت، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقا و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، کاهش فاصله سطح دانش و مهارت نیروی کار کشور با سطح استانداردهای جهانی و ایجاد فرصتهای جدید شغلی برای جوانان، برای نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی کشور، ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون در محورهای زیر، سازوکارهای لازم را تهیه و با پیش‌بینی الزامات مناسب اجرا نماید:

الف - انجام اقدامات قانونی لازم به منظور برپایی نهاد سیاستگذار در آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی، با توجه به تجربیات جهانی و داخلی به‌عنوان مرجع اصلی تصویب چشم‌اندازها، راهبردها و سیاستهای کلان بخش و تا زمان شکل‌گیری نهاد ستادهماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای موضوع ماده (۱۵۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹.۱.۱۷ به‌کار خودادامه خواهد داد.

ب - استمرار نظام کارآموزی و کارورزی برای تمام آموزشهای رسمی (متوسطه و عالی)، غیر رسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی.

ج - تدوین نظام استاندارد و ارزیابی مهارت نیروی کار کشور یا رویکرد بین‌المللی.

د - طرح جامع توسعه منابع انسانی موردنیاز این بخش شامل؛ جذب، انگیزش، ارتقای شغلی، آموزش، بهسازی و نگهداشت نیروی انسانی.

هـ - نظام حمایت از مؤسسات و بنگاههای دولتی و بخش غیردولتی، در توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته.

و - نوسازی و بازسازی ساختارها، امکانات و ارتقای کیفیت آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی و توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، فناوری اطلاعات و ارتباطات با حداکثر مشارکت بخش خصوصی و تعاونی و بهره‌گیری از همکاریهای بین‌المللی.

ز - استفاده از توان و امکانات بخشهای دولتی و غیردولتی، در توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی.

ح - نیازسنجی و برآورد نیروی انسانی کاردانی موردنیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش دوره‌های کاردانی در بخش خصوصی و تعاونی، به نحوی که تا سال چهارم برنامه، ظرفیت‌های موردنیاز ایجاد گردد.

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵

ماده ۲۱ - دولت مکلف است به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای از طریق افزایش دانش و مهارت با نگرش به انجام کار واقعی در محیط، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقاء و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح استاندارد جهانی و ایجاد فرصتهای جدید شغلی و حرفه‌ای برای جوانان و ارتقاء جایگاه آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی کشور اعم از رسمی، غیررسمی و سازمان نایافته، ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون در محوره‌های زیر سازوکارهای لازم را تهیه و با پیش‌بینی الزامات مناسب اجراء کند:

الف - استمرار نظام کارآموزی و کارورزی در آموزشهای رسمی متوسطه و عالی، غیررسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی

ب - فراهم‌سازی ارتقاء مهارت در کشور از طریق اعطاء تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و تأمین فضاهای فیزیکی و کالبدی با شرایط سهل و زمینه‌سازی حضور فعال و مؤثر بخش غیردولتی در توسعه آموزشهای رسمی و غیررسمی مهارتی و علمی - کاربردی کشور

ج - افزایش و تسهیل مشارکت بهره‌برداران از آموزش فنی و حرفه‌ای در بخشهای دولتی و غیردولتی

د - هماهنگی در سیاستگذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی آموزشهای فنی و حرفه‌ای کشور به‌عنوان یک نظام منسجم و پویا متناسب با نیاز کشور

ه - کارست چهارچوب صلاحیتهای حرفه‌ای ملی به صورت منسجم برای ارتباط صلاحیتهای، مدارک و گواهینامه‌ها در سطوح و انواع مختلف در حوزه حرفه و شغل در جهت به رسمیت شناختن یادگیری مادام‌العمر و تعیین شایستگی‌های سطوح مختلف مهارتی

و - نیازسنجی و برآورد نیروی انسانی کاردانی مورد نیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش دوره‌های کاردانی در بخش خصوصی و تعاونی و ایجاد ظرفیتهای موردنیاز تا سال چهارم برنامه

ز - رتبه‌بندی مراکز آموزشهای فنی و حرفه‌ای رسمی و غیررسمی براساس شاخصهای مدیریت اجرایی، فرآیند یاددهی - یادگیری، نیروی انسانی، تحقیق و توسعه منابع و شاخص پشتیبانی فراگیران

ماده ۲۳ - از ابتدای برنامه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارائیهای و تعهدات و مسؤولیتهای وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌گردد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در مقاطع کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته به پذیرش دانشجو در این دانشکده‌ها و آموزشکده‌ها اقدام نماید.

تبصره - مبنای انتزاع و انتقال، دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای است که در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ فعال بوده یا مجوز داشته‌اند.

قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹.۲.۲۸

ماده ۱ - به موجب این قانون کارآموز شخصی است که بر طبق قرارداد کارآموزی برای فرا گرفتن یا افزایش مهارت در رشته معینی از صنایع درکارگاهها یا مراکز کارآموزی که به وسیله صاحبان صنایع به موجب این قانون تأسیس می‌شود یا در مراکز وزارت کار و امور اجتماعی و یا در سایر مراکز کارآموزی که وزارتخانه مذکور تشخیص دهد مشغول گردد. اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری با سایر قوانین و مقررات استخدامی می‌باشند مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

ماده ۲ - قرارداد کارآموزی قراردادی است که در آن رابطه کارفرما و کارآموز به منظور کارآموزی تنظیم می‌گردد.

تبصره - مدت و سن مقرر در ماده (۲) قانون کار در موارد خاص که ضرورت پیدا کند یا تصویب وزیر کار و امور اجتماعی قابل تغییر خواهد بود.

ماده ۳ - کارآموزی در مورد افراد ذیل انجام می‌یابد:

۱ - جوانانی که بدون داشتن تخصص و یا اینکه بدون اتمام تحصیلات حرفه‌ای وارد بازار کار می‌شوند.

۲ - کارگران شاغل برای فرا گرفتن تخصصهای مورد نیاز و افزایش مهارت.

۳ - کارگرانی که به منظور تغییر رشته کار خود لزوماً باید مهارت جدیدی کسب کنند.

ماده ۴ - مرکز کارآموزی محلی است که به وسیله کارفرمایان یا به وسیله وزارت کار و امور اجتماعی به منظور تعلیم کارآموزان یا کارگرانی که باید مهارت آنان افزوده شود یا مهارت جدیدی کسب کنند تأسیس و یا تعیین می‌گردد.

تبصره - شروع کارآموزی در کلیه موارد پس از انعقاد قرارداد کارآموزی خواهد بود.

شورای عالی کارآموزی

ماده ۵ - به منظور تعیین خط مشی کلی کارآموزی کشور شورایی به نام شورای عالی کارآموزی مرکب از وزیر کار و امور اجتماعی - اقتصاد آموزش و پرورش - علوم و آموزش عالی - مدیر عامل سازمان برنامه - رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یا معاونین آنان و دو نفر از مطلعین امور تعلیمات حرفه‌ای به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یک نفر از کارگران مطلع به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی تشکیل می‌شود. ریاست شورا با وزیر کار و امور اجتماعی و در غیاب مشارالیه با وزیر آموزش و پرورش خواهد بود.

تبصره ۱ - شورای عالی دارای دبیرخانه‌ای خواهد بود که در وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ - طرز تشکیل جلسات و تشکیلات داخلی دبیرخانه شورای عالی کارآموزی به وسیله آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورای عالی مذکور خواهد رسید تعیین می‌شود.

ماده ۶ - وظایف شورای عالی کارآموزی عبارت است از:

تعیین خط مشی و برنامه کلی کارآموزی در کشور و نظارت بر نحوه مصرف درآمد حاصله از اجرای این قانون - تعیین حدود اختیارات و وظایف کمیته‌های کارآموزی - تهیه و تصویب مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به قرارداد کارآموزی مدت و نحوه کارآموزی - دستمزد کارآموزان و سایر مسائل مربوط به امور کارآموزی. تبصره - شورای عالی کارآموزی می‌تواند در اجرای این قانون به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی قسمتی از وظائف خود را به کمیته کارآموزی تفویض نماید.

ماده ۷ - شورای عالی کارآموزی بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تدریج حرفه‌ها و مناطقی را که باید در آن کارآموزی انجام شود و صنایع مشمول این قانون را با توجه به طبقه‌بندی مشاغل و استانداردهای آموزشی و با در نظر گرفتن نوع حرف و صنایع و فراهم بودن موجبات آموزشی تعیین و اعلام خواهد کرد.
صندوق کارآموزی

ماده ۸ - به منظور اجرای این قانون صندوقی به نام صندوق کارآموزی ایجاد می‌شود. صندوق مزبور دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی واداری بوده و اداره امور آن بر اساس اصول بازرگانی و منحصرأ طبق این قانون و اساسنامه صندوق و آیین‌نامه‌های مربوط انجام می‌گیرد. ارکان صندوق عبارتند از شورای عالی کارآموزی - مدیر عامل - حسابرس.

نحوه انتخاب حدود اختیارات و مسئولیتهای ارکان مزبور طبق اساسنامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب کمیسیون کار و امور اجتماعی مجلسین خواهد رسید.
کمیته کارآموزی

ماده ۹ - به تدریج در هر منطقه و یا برای هر رشته معینی از صنایع یا حرفه‌هایی که موجبات کارآموزی فراهم باشد کمیته‌ای به نام کمیته کارآموزی به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کارآموزی تشکیل می‌شود.

اعضای کمیته کارآموزی به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی تعیین خواهند شد ولی به هر صورت نماینده کارگران همان حرفه و نماینده کارفرمایان مربوط در آن شرکت خواهند داشت. تبصره - کمیته می‌تواند از سایر افرادی که به مسائل مربوط به آموزش حرفه‌ای کارگران علاقمند و در آن صاحب نظر باشند دعوت نماید تا در جلسات کمیته کارآموزی شرکت جویند.

ماده ۱۰ - مقررات مربوط به نحوه تشکیل وظایف کمیته کارآموزی در حدود این قانون به وسیله آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت کار و امور اجتماعی تنظیم و به تصویب شورای عالی کارآموزی خواهد رسید.
مراکز کارآموزی

ماده ۱۱ - کلیه مراکزی که در اجرای این قانون به وسیله کارفرمایان تشکیل شده و می‌شود توسط کارفرما و یا کارفرمایان مربوط اداره خواهد شد. و در هر مورد نظارت بر برنامه‌های کارآموزی و مدت و نحوه آن در این قبیل مراکز به عهده کمیته‌های کارآموزی خواهد بود که گزارش کار خود را برای طرح در شورای عالی کارآموزی به وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم خواهند کرد.

ماده ۱۲ - در هر یک از مراکز کارآموزی که به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کارآموزی تشکیل خواهد شد هیأت‌امانی مرکب از یک نفر نماینده کارگران و یک نفر نماینده کارفرمایان و یک نفر به انتخاب وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل و امور مالی مرکز را به عهده خواهند داشت.

ماده ۱۳ - نحوه تشکیل و ایجاد مؤسسات کارآموزی که آموزش و در آنها جنبه عملی و حرفه‌ای دارد و چگونگی نظارت در اداره امور و مؤسسات مزبور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

مقررات مالی

ماده ۱۴ - کارفرمایان یا صاحبان صنایع طبق ضوابطی که شورای عالی کارآموزی با توجه به شرایط اقتصادی و صنعتی تعیین خواهد کرد ماهیانه مبلغی معادل ۲٪ مزد کارگران خود را بر طبق صورتهایی که همه‌ماهه به سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌فرستند جهت هزینه‌های مذکور در این قانون در حساب بانک خاصی به نام

صندوق کارآموزی واریز می‌نمایند.

تبصره ۱ - صورت حقوق‌بگیران در هر صنعت یا هر کارگاه که مشمول مفاد این ماده نخواهند بود به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کارآموزی تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - نحوه وصول دو درصد و جرائم عدم پرداخت یا دیرکرد پرداخت مبلغ مذکور در این ماده و اعتراض و شکایت مربوط به آن تابع مقرراتی است که در قانون بیمه‌های اجتماعی در مورد نحوه احتساب و وصول حق بیمه و پرداخت و یا دیرکرد پیش‌بینی شده است و به منظور صرفه‌جویی می‌توان از دستگاه وصول سازمان بیمه‌های اجتماعی استفاده نمود.

تبصره ۳ - در مورد پیمانکارهای ساختمانی به جای ۲٪ مندرج در این ماده دو در هزار مبالغ صورت وضعیت‌ها از طرف کارفرمایان مربوط پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۵ - هزینه‌های مربوط به کارآموزی از محل سهمی که کارفرمایان به موجب ماده ۱۴ خواهند پرداخت و اعتباری که هر سال دولت بدین منظوره عنوان کمک در اختیار وزارت کار و امور اجتماعی قرار خواهد داد تأمین می‌شود.

ماده ۱۶ - کلیه وجوه مذکور در مواد فوق در صندوق کارآموزی متمرکز خواهد شد و صرف وجوه این صندوق منحصرأ تابع مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های مصوب شورای عالی کارآموزی است. شورای عالی در این مورد عنوان هیأت امنای صندوق را خواهد داشت.

تبصره - نظارت بر مصرف این عواید بر طبق مقررات مذکور در این قانون به عهده وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۱۷ - امور صندوق کارآموزی به وسیله مدیر عامل صندوق که به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کارآموزی تعیین می‌شود بر اساس آیین‌نامه‌ای اداره خواهد شد که به تصویب شورای عالی کارآموزی خواهد رسید.

ماده ۱۸ - در مورد کارفرمایانی که برای کارآموزی کارگران خود با نظر شورای عالی کارآموزی به طور جداگانه و یا با همکاری یکدیگر مراکز تاسیس می‌نمایند و یا کارگاه‌های خود را برای کارآموزی آماده می‌کنند بنا به پیشنهاد کمیته کارآموزی و تصویب شورای عالی کارآموزی از پرداخت تمام یا قسمتی از میزان مذکور در ماده ۱۴ معاف خواهند بود.

معافیت مزبور برای یک سال بوده و در انقضای مدت قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۱۹ - پرداخت هزینه کارآموزی کارگران و کارآموزان به کارفرما و یا به مراکز کارآموزی و یا مؤسسات حرفه‌ای رسمی کشور بر طبق قرارداد کارآموزی منعقد بین کارآموزان و کارفرمایان و یا مراکز کارآموزی و یا مؤسسات مذکور بر اساس ضوابط و آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی کارآموزی رسیده باشد. مقررات مترقه

ماده ۲۰ - مراکز موجود کارآموزی به شرط تصویب شورای عالی کارآموزی مشمول مقررات این قانون می‌گردد.

ماده ۲۱ - اختلافات ناشی از قرارداد کارآموزی در "داخل و یا خارج از کشور" در هیأت حل اختلاف مندرج در ماده ۴۰ قانون کار و بر طبق مقررات قانون کار رسیدگی خواهد شد. رأی هیأت مذکور قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۲ - مراکز کارآموزی باید در پایان هر سال گزارش کاملی از فعالیتهایی که در زمینه کارآموزی کارگران

انجام یافته و ترازنامه مالی با اظهار نظر کمیته کارآموزی مربوط برای طرح در شورای عالی کارآموزی به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند.

ماده ۲۲ - تصرف غیر قانونی و برداشت غیر مجاز از وجوه صندوق کارآموزی در حکم اختلاس اموال عمومی خواهد بود.

قانون کار مصوب (۱۳۶۹/۸/۲۹)

ماده ۱۰۷ - در اجرای اهداف قانون اساسی و به منظور اشتغال مولد و مستمر جویندگان کار و نیز بالا بردن دانش فنی کارگران، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است امکانات آموزشی لازم را فراهم سازد. تبصره - وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذینفع موظف به همکاریهای لازم با وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند. ماده ۱۰۸ - وزارت کار و امور اجتماعی موظف است بر حسب نیاز و با توجه به استقرار نوع صنعت موجود در نقاط مختلف کشور برای ایجاد و توسعه مراکز کارآموزی ذیل در سطوح مختلف مهارت اقدام نماید:

الف - مراکز کارآموزی پایه برای آموزش کارگران و کارجویان غیر ماهر

ب - مراکز کارآموزی تکمیل مهارت و تخصصهای موردی برای بازآموزی، ارتقاء مهارت و تعلیم تخصصهای پیشرفته به کارگران و کارجویان نیمه‌ماهر، ماهر و مربیان آموزش حرفه‌ای

ج - مراکز تربیت مربی برای آموزش مربیان مراکز کارآموزی

د - مراکز کارآموزی خاص معلولین و جانبازان با همکاری وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذیربط (مانند وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بنیادشهید، بنیاد جانبازان و...).

لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مصوب ۱۳۵۹.۲.۲۰

ماده واحده: به شورایی مرکب از وزراء و کارشناسان ارشد وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی، کار و امور اجتماعی، کشاورزی و عمران روستایی، بهداشتی و بهزیستی و سازمان برنامه و بودجه اجازه داده می‌شود که مشکلات و مسائل آموزش فنی و حرفه‌ای کشور را مورد بررسی قرار داده، هماهنگی لازم را از نظر برنامه‌ها و استفاده کامل از امکانات ایجاد نماید.

خطوط اصلی و سیاست‌های آموزش فنی و حرفه‌ای کشور توسط این شورا تعیین و تصمیمات متخذه برای کلیه دستگاه‌های ذیربط لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور که پیوست این لایحه قانونی می‌باشد به تصویب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران رسیده است.

قانون الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار مصوب ۱۳۷۶.۳.۱۱

ماده واحده - به منظور بهره‌گیری هرچه کامل‌تر از سرمایه‌گذارهای انجام شده و ارتقای کیفی تولیدات و تنظیم مهارتهای موجود، کلیه کارفرمایان واحدهای صنعتی، تولیدی، خدماتی و صنفی موظفند از متقاضیان اشتغال بکار گواهینامه مهارت فنی و حرفه‌ای از مراجع ذیصلاح مطالبه و همچنین زمینه ارتقای آموزش کارگران ساده و ماهر و نیمه ماهر خویش را فراهم نمایند.

تبصره ۱ - زمینه ارتقای آموزش ضمن کار کارگرانی که قبلاً در واحدهای فوق‌الذکر اشتغال یافته‌اند براساس برنامه‌های زمان بندی شده سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای خواهد بود.

تبصره ۲ - کلیه دستگاههای ذیربط موظفند در برابر صدور پروانه کار، گواهینامه مهارت حرفه‌ای از مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی و یا دانشگاهها، هنرستانها و امثال آنها را مطالبه نمایند.

تبصره ۳- از زمان تصویب این قانون به مدت شش ماه فهرست مشاغلی که آموزش در آنها در شرایط مذکور مقدور نبوده و یا الزام به آموزش بدون برنامه‌ریزی قبلی موجب بروز اشکالاتی در امر تولید و نوسانات بازار کار می‌گردد توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تهیه و پس از تایید شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می‌رسد.

تبصره ۴- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است با استفاده از امکانات موجود به منظور رفع مشکلات احتمالی زنان جوای کار در کلیه مراکز استانها و شهرستانها متناسب با فرصتهای شغلی زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای بانوان را فراهم نماید.

تبصره ۵- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است ضمن اعلام برنامه‌های آموزشی خود در ابتدای هر دوره در رسانه‌های گروهی جهت اطلاع مدیران مورد نظر در پایان هر دوره نسبت به ثبت نام از متقاضیان آموزش که توسط کارفرمایان معرفی می‌شوند اقدام نمایند.

کارفرمایان متخلف از مفاد این قانون و همچنین ماده ۱۴ قانون کارآموزی در صورت دریافت اخطار از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ضمن پرداخت اصل بدهی به جریمه نقدی موضوع تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱) و مواد (۲) و (۶) قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳.۵.۹ محکوم می‌گردند.

بدیهی است بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل اخذ جرایم موضوع تبصره (۵) که به خزانه واریز می‌شود تأمین می‌گردد.

قانون پذیرش دانشجو در آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹

ماده واحده- وزارت آموزش و پرورش موظف است برای سال تحصیلی

۱۳۹۰-۱۳۸۹ نسبت به پذیرش دانشجو روزانه و شبانه از بین داوطلبان آزمون در مقطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و همچنین کارشناسی ناپیوسته حداقل برابر با ظرفیتی که در سال ۱۳۸۸-۱۳۸۷ در دوره روزانه پذیرفته شده است و حداکثر توان ظرفیتی موجود برای دوره‌های شبانه برای آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی اقدام نماید.

تبصره ۱- اعتباراتی که برای پذیرش دانشجو در مقاطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته در مراکز فوق‌الذکر به وزارت آموزش و پرورش اختصاص یافته است صرفاً جهت دانشجویان و پذیرش دانشجو در مراکز فوق‌الذکر می‌باشد و در امر دیگری قابل هزینه کردن نیست. وزارت آموزش و پرورش تعهدی برای تأمین خوابگاه به دانشجویان ندارد و مطابق ظرفیت موجود خود، خوابگاه به آنان اختصاص می‌دهد.

تبصره ۲- پذیرش دانشجو در این مراکز در آموزش و پرورش با رعایت ماده (۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌یابد و هرگونه تغییر پس از بازنگری در ساختار آموزش کشور (حداکثر شش‌ماه پس از تصویب این قانون) و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره ۳- تا تصویب ساختار آموزشی کشور انتزاع آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای از وزارت آموزش و پرورش و همچنین انتزاع دانشگاه جامع علمی- کاربردی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ممنوع است.

تبصره ۴- وزارت آموزش و پرورش مجاز به اخذ شهریه از دانشجویان پذیرفته شده شبانه در مراکز فوق‌الذکر طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد. این اعتبارات به خزانه کل کشور واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن به

عنوان درآمد اختصاصی به همان مراکزی که دانشجو پذیرفته‌اند اختصاص می‌یابد.

قانون تعیین تکلیف استخدامی مربیان حق‌التدریس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به رسمی و پیمانی مصوب ۱۳۹۱/۵/۸
ماده واحده - در اجرای بند (۲) سیاست‌های کلی اشتغال و در چهارچوب مجوزهای مواد (۲۱) و (۵۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است با رعایت شرایط عمومی استخدام و رعایت ماده (۴۴) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ با اولویت مناطق محروم، تعداد ۴۸۷۶ نفر از مربیان حق‌التدریس دارای مدرک فوق دیپلم و بالاتر خود را تا پایان برنامه با تغییر وضعیت استخدام نماید.

تبصره ۱ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون در صورت نیاز، مربیان حق‌التدریسی بدون ایجاد تعهد استخدامی طبق آیین‌نامه اجرائی این قانون به کار اشتغال می‌یابند.

تبصره ۲ - سازمان می‌تواند تا سقف مورد نیاز، پستهای غیرمربی قابل تبدیل خود را به پست مربی تبدیل نماید.

تبصره ۳ - آیین‌نامه اجرائی این قانون براساس شاخص‌هایی مانند مدرک تحصیلی، سابقه و میزان همکاری در هر دوره تخصصی مربیان و پذیرش در آزمون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ظرف سه ماه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

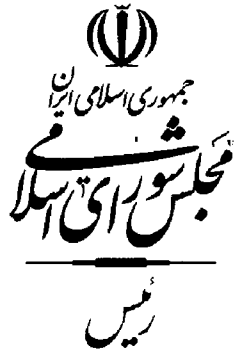
تبصره ۴ - بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل وجوه مربوط به حق‌التدریس مربیان موضوع ماده (۱۷) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ و همچنین دریافتی مربوط به آموزش نیروی کار ایرانی تأمین می‌شود.

شماره: ۴۰۰/۸۸۹۷۷

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۱۶

پست:

برس

رئیس

دبیرخانه شورای نگهبان	
شماره ثبت:	۹۴، ۱۰، ۵۸۶۹
تاریخ ثبت:	۱۳۹۴/۱۲/۱۶
ساعت ورود:	کد پرونده

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی که با عنوان طرح‌های «نظام جامع
آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی» و «آموزش‌های فنی و حرفه‌ای» به مجلس
شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۰
مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می‌گردد.

علی لاریجانی

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

ماده ۱- در اجرای بندهای (۱) و (۲) سیاست‌های کلی اشتغال و بندهای (د) و (ه) ماده (۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ و با توجه به سیاست‌های کلان و اسناد بالادستی به‌منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای، ارتقای جایگاه آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح استاندارد جهانی، هماهنگی در سیاست‌گذاری کلان، مدیریت در برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و تربیت نیروی کار شایسته، نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی که در این قانون «نظام» نامیده می‌شود و چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی برای تحقق اهداف زیر ایجاد می‌شود:

- ۱- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و اخلاق حرفه‌ای مبتنی بر ارزشهای اسلامی و ملی
- ۲- آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار فعلی و آتی و ارتقای توان کارآفرینی
- ۳- افزایش نقش آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ایجاد هماهنگی و تعامل بین این نظام با سایر نظامهای آموزشی و اقتصادی
- ۴- کمک به تولید ثروت و کاهش فقر در جامعه از طریق توانمندسازی نیروی کار و کمک به افزایش اشتغال، خوداشتغالی و کاهش بیکاری
- ۵- ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های مورد نیاز فعلی و آتی بازار کار و شایستگی شاغلان در کشور
- ۶- فراهم‌سازی زمینه یادگیری مادام‌العمر افراد جامعه جهت دستیابی به عدالت آموزشی در حوزه شغل و حرفه

- ۷- به کارگیری سودمندی‌های اجتماعی و فرهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در راستای تعالی جمعیت با ایجاد سازگاری میان نظامهای تربیتی و آموزش‌های عمومی و فنی و حرفه‌ای
- ۸- افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه در سهم‌بری عادلانه در زنجیره تولید تا مصرف
- ۹- توانمندسازی نیروی کار در راستای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد
- ۱۰- فعال‌سازی سرمایه‌های انسانی به منظور توسعه کارآفرینی
- تبصره- دولت مکلف است تمهیدات لازم جهت آموزش و تربیت افراد جهت کسب شایستگی‌های نوآوری و کارآفرینی در این نظام را در راستای تحقق اهداف مذکور در بندهای (۱) و (۲) سیاست‌های کلی اشتغال و بندهای (۱) و (۵) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه و تصویب کند.

- ماده ۲- اصطلاحات به کار رفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر می‌باشند:
- ۱- آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: کسب نگرشها، مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرف و مشاغل بخشهای گوناگون اقتصادی و اجتماعی به همراه آموزش و تربیت عمومی است.
- ۲- نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: مجموعه‌ای از اجزاء و زیرنظامها شامل قوانین و مقررات، مدیریت و برنامه‌ریزی، نیروی انسانی، پژوهش و ارزشیابی است که به صورت یکپارچه اهداف این قانون را در کشور اجراء می‌نماید.
- ۳- چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای: چهارچوبی است که بر اساس شاخصهای توافق‌شده، صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها را در سطوح و انواع مختلف به صورتی منسجم به هم ارتباط می‌دهد. همچنین مهارت و تجربه نیز در کنار دانش ارزشیابی می‌شوند. در این چهارچوب زمان و مکان یادگیری ارزش نسبتاً کمتری دارا است.

تبصره- منظور از شاخصهای توافق شده سطوح صلاحیت و توسعه حرفه‌ای ملی است که مورد توافق ذی‌نفعان اقتصادی، ارائه‌کنندگان آموزشهای فنی و حرفه‌ای، کارشناسان خبره و نظام آموزشی باشد و توسط نهاد ملی یا تحت نظر این نهاد تدوین خواهد شد.

۴- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: نهادی است ملی که وظیفه هماهنگی در سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی کشور را برعهده دارد.

۵- مرکز سنجش آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی و تعیین صلاحیت‌های حرفه‌ای: مرکزی است وابسته به نهاد ملی که برای سنجش و ارزشیابی آموزش‌های موضوع این قانون و تعیین صلاحیت حرفه‌ای نیروی کار در سطح ملی و منطقه‌ای (استانی) ایجاد و تجهیز شده است.

۶- جامعه هدف در آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: دستگاههای حاکمیتی، مردم، بنگاهها و مراکز تولیدی و خدماتی بخشهای صنعت، خدمات، کشاورزی دولتی و غیردولتی، اتحادیه‌ها، صنوف و تعاونی‌ها هستند، که از شایستگی‌ها و مهارت‌های ایجادشده ناشی از این آموزش‌ها بهره‌مند می‌شوند.

۷- دستگاههای مجری آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: تمام ارائه‌دهندگان دولتی، غیردولتی، تعاونی‌ها و بنگاههای اقتصادی در قلمرو این آموزش‌ها، که ارائه‌دهنده آموزش‌های رسمی و غیررسمی و سازمان‌نیافته هستند.

۸- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی رسمی: آموزشی است که جهت کسب شایستگی‌های حرفه‌ای و شغلی از دوره متوسطه نظام آموزشی و بالاتر توسط وزارت آموزش و پرورش و مؤسسات آموزش عالی از قبیل دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه آزاد اسلامی ارائه و به اخذ مدرک تحصیلی و حرفه‌ای مربوط منجر می‌شود. اتمام موفقیت‌آمیز هر سطح به همراه تجارب واقعی دنیای کار مجوز ورود به سطح بعدی آموزش‌ها است.

۹- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی: آموزشی است که در خارج از نظام آموزشی رسمی طبق برنامه‌ای مشخص ارائه و به أخذ گواهینامه شایستگی و صلاحیت شغلی می‌انجامد. این آموزش‌ها توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاههای اجرائی و بنگاههای اقتصادی ارائه می‌شود. نوع دیگر این آموزش‌ها به صورت فردی و سازمان‌نیافته جهت توسعه شایستگی‌ها و صلاحیت‌های شغلی و حرفه‌ای صورت می‌پذیرد. هر دو نوع این آموزش‌ها قابل ارزشیابی و همسطح‌سازی با آموزش‌های رسمی می‌باشد.

۱۰- واحد حرفه: مجموعه‌ای از حرفه‌ها در سطح صلاحیت ملی است. حرفه نیز مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولی از نظر کارها، دانش، مهارت و نگرشهای مورد نیاز دارد.

ماده ۳- آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی به صورت آموزش دولتی، غیردولتی، نیمه دولتی (تعاملی) و مشارکت بین‌المللی، در قالب آموزش‌های حضوری (مستقیم)، نیمه حضوری و مجازی اجراء می‌گردد. مجریان این آموزش‌ها توسط نهاد ملی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مذکور در جزء (۱) ماده (۵) این قانون نظارت و هدایت می‌شوند.

ماده ۴- وظایف نظام جهت تحقق اهداف به شرح زیر است:

- ۱- آموزش و تربیت نیروی انسانی کارآمد مورد نیاز در بخشهای مختلف کشور
- ۲- طراحی، استقرار، به کارگیری، نظارت و ارزیابی چهارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی جهت تضمین کیفیت
- ۳- ایجاد هماهنگی در سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی و تربیتی

- ۴- طراحی و تدوین استانداردهای آموزشی، ارزشیابی و شایستگی حرف
براساس استاندارد ملی و بین‌المللی طبقه‌بندی حرف و مشاغل
- ۵- زمینه‌سازی فرصت‌های برابر برای کسب شایستگی‌های حرفه‌ای
- ۶- ایجاد سازوکارهای لازم جهت مشارکت بهره‌برداران در کلیه مراحل و فرآیند
آموزشی و تربیتی
- ۷- ایجاد هماهنگی و نظارت بر بودجه‌ریزی و تخصیص منابع و تسهیلات به
دستگاه‌های مجری این آموزش‌ها

ماده ۵- ارکان نظام عبارت است از:

- ۱- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی
- ۲- مجریان آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی
- ۳- انجمن‌های علمی - حرفه‌ای
- ۴- اتحادیه‌ها و صنوف حرفه‌ای و شغلی
- تبصره- دستگاه‌های مجری آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی باید
مقررات آموزشی خود را در چهارچوب این قانون اصلاح نمایند.

ماده ۶- نهاد ملی برای تحقق اهداف مذکور در بند (د) ماده (۲۱) قانون برنامه
پنجساله پنجم توسعه تشکیل می‌شود. دولت مکلف است تمهیدات قانونی لازم جهت
تشکیل این نهاد را ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه و تصویب
کند. این نهاد سازوکار تعامل با انجمن‌های علمی را طی آیین‌نامه‌ای مشخص می‌کند.

ماده ۷- دولت موظف است با توجه به موارد زیر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای
ملی را تهیه نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱- طراحی چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای باید مبتنی بر شایستگی‌های حرفه‌ای شامل شایستگی‌های فنی، غیرفنی از قبیل اخلاق حرفه‌ای و شایستگی‌های عمومی باشد. شایستگی‌های حرفه‌ای باید بر اساس مجموعه‌ای منسجم از دانش، مهارت و نگرش مبتنی بر کارهای درون یک حرفه تدوین گردد. این طراحی باید تا بالاترین سطوح با توجه به نوع مشاغل و حرف و بر اساس نظام طبقه‌بندی مشاغل و حرف کشور انجام شود.

۲- کدگذاری حرف و مشاغل باید بر اساس آخرین نظام بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و حرف مصوب سال ۲۰۰۸ میلادی سازمان جهانی کار انجام گیرد.

۳- توسعه حرفه‌ای در چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی باید زمینه تحرک‌پذیری افقی و عمودی در گروه‌های بزرگ شغلی را تا سطوح بالا فراهم آورد و سنجش یادگیری مادام‌العمر را امکان‌پذیر کند.

۴- تدوین و تصویب استانداردهای آموزش، ارزشیابی و شایستگی حرفه باید براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام شود.

۵- مدارک و گواهینامه‌ها در نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی باید مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی اعطاء گردد.

ماده ۸- سطوح صلاحیت حرفه‌ای ملی هشت سطح است، که عبارت است از:

سطح ۱- سطح کارگر ساده

سطح ۲- سطح کارگر ماهر

سطح ۳- سطح کمک‌کاران حرفه‌ای از قبیل کمک‌تکنسین

سطح ۴- سطح کاردان حرفه‌ای از قبیل تکنسین

سطح ۵- سطح کاردان ارشد حرفه‌ای از قبیل کمک‌مهندس

سطح ۶- سطح کارشناس حرفه‌ای از قبیل مهندس حرفه‌ای

سطح ۷- سطح کارشناس ارشد حرفه‌ای از قبیل مهندس ارشد حرفه‌ای

سطح ۸- سطح دکترای حرفه‌ای

بسم الله

شماره: ۴۰۰/۸۸۹۷۷

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۱۶

پوست:

ماده ۹- تضمین کیفیت در نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام می‌پذیرد. به‌منظور سنجش و تشخیص شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای و شغلی، مراکز ملی سنجش زیر نظر نهاد ملی و با مشارکت نظام‌های حرفه‌ای تشکیل می‌شود. مدارک صلاحیت حرفه‌ای و گواهینامه‌های شایستگی شغلی توسط این مرکز اعطاء می‌گردد.

تبصره- صلاحیت و شایستگی مجریان آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی توسط مرکز ملی سنجش تعیین می‌شود.

ماده ۱۰- آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب آن توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

طرح فوق مشتمل بر ده ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. /ب

علی لاریجانی

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

شماره: ۹۴/۱۰۲/۶۰۱۹
تاریخ: ۹۴/۱۲/۲۶
پست:
طبقه بندی:

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۰۰/۸۸۹۷۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۶:

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

مصوب جلسه مورخ دهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نظر این شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه این طرح متضمن بار مالی بوده و طریق جبران آن معین نشده است لذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- مواد ۵ و ۶ به نحوی که به تصویب رسیده ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

محمد رضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

شماره: ۴۰۰/۱۳۳۸۰

تاریخ: ۱۳۹۵/۳/۴

پست:

دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۹۵/۱۰۶۴۷
تاریخ ثبت: ۱۳۹۵/۳/۴
کد پرونده:
ساعت ورود:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۴/۱۰۲/۶۰۱۹ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ و پیرو نامه

شماره ۴۰۰/۸۸۹۷۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۶ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴)

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی،

حرفه‌ای و مهارتی که به منظور رفع ایرادات آن شورا در جلسه علنی روز دوشنبه

مورخ ۱۳۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، به پیوست

ارسال می‌گردد.

علی لاریجانی

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

ماده ۱- ...

ماده ۵- ارکان نظام عبارت است از:

- ۱- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی
- ۲- مجریان آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی
- ۳- انجمن‌های علمی - حرفه‌ای
- ۴- اتحادیه‌ها و صنوف حرفه‌ای و شغلی

ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- ارکان نظام عبارت است از:

- ۱- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی
- ۲- دستگاه‌های مجری حاکمیتی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی شامل ارائه‌دهندگان دولتی به شرح زیر:
  - الف- وزارت آموزش و پرورش
  - ب- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
  - ج- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
  - د- وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دیگری که بر اساس قانون وظیفه آموزش و تربیت متناسب با این نظام را برعهده دارند.
- ۳- مجریان متصدی کارگزاری شامل ارائه‌دهندگان دولتی و غیردولتی به شرح زیر:
  - الف- هنرستان‌های دوره آموزش متوسطه
  - ب- دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، علمی - کاربردی و مهارتی دوره آموزش عالی
  - ج- مراکز آموزش مهارت موضوع ماده (۱۰۸) قانون کار، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، مؤسسات کارآموزی، آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد، مراکز آموزش مهارت جوار کارخانه، مراکز آموزش روستایی و جهاد کشاورزی
  - د- بنگاه‌های اقتصادی، مؤسسات تولیدی و خدماتی مشمول قانون کار
  - ه- دانشگاه‌های تربیت دبیر فنی و مراکز تربیت مربی
  - و- مؤسسات و واحدهای تولیدی و خدماتی که به شیوه استاد شاگردی یا شیوه‌های دیگر بر اساس این قانون به تربیت کارآموز و کارورز می‌پردازند.
- ۴- انجمن‌های علمی حرفه‌ای و اتحادیه و صنوف حرفه‌ای و شغلی که بر اساس آیین‌نامه مصوب نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی تعیین می‌شوند.

تبصره - ...

ماده ۶- نهاد ملی برای تحقق اهداف مذکور در بند (د) ماده (۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه تشکیل می‌شود. دولت مکلف است تمهیدات قانونی لازم جهت تشکیل این نهاد را ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه و تصویب کند. این نهاد سازوکار تعامل با انجمن‌های علمی را طی آیین‌نامه‌ای مشخص می‌کند.

ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶- نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی به ریاست معاون اول رئیس جمهور با هدف سیاستگذاری در چهارچوب اسناد بالادستی، برنامه‌ریزی کلان، تنظیم‌گری، تضمین کیفیت، طراحی و نظارت بر اجرای نظام صلاحیت حرفه‌ای و نظارت بر آموزش و تربیت در این نظام تشکیل می‌شود. دولت مکلف است تمهیدات قانونی لازم جهت تشکیل این نهاد را ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون فراهم نماید.

ماده ۷- ...

به‌منظور رفع ایراد اول شورای نگهبان، یک ماده به شرح زیر الحاق می‌شود: ماده الحاقی- اعتبارات اجرای آن بخش از وظایف نظام، مصرح در ماده (۴) این قانون که مستلزم بار مالی است، از محل بودجه دستگاه‌های ذی‌ربط مجری در چهارچوب وظایف قانونی آنها تأمین می‌شود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سوم خردادماه یکهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی

شماره ۹۵,۱۰۲,۷۲۵
تاریخ: ۱۳۹۵ / ۳ / ۱۳
پست:
تلفنی:

جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۰۰/۱۳۳۸۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۰۴

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

مصوب جلسه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی
بلحاظ عدم فرصت رسیدگی بدینوسیله استمهال می‌گردد.

محمد رضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

شماره:

۹۵/۱۰۲/۸۴۹

تاریخ:

۹۵/۳/۱۹

پست:

طبیبی:

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۰۰/۱۳۳۸۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۰۴ و پیرو نامه شماره ۹۵/۱۰۲/۷۶۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۳:

طرح نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و نود و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است؛ در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۷ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- علی‌رغم اصلاح به عمل آمده چون نهاد ملی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی یک نهاد جدید است و همان دستگاه‌های اجرایی سابق نمی‌باشد، ایراد بند اول قبلی این شورا کماکان به قوت خود باقی است.

۲- علی‌رغم اصلاح به عمل آمده در مواد ۵ و ۶، ابهام سابق رفع نشده است و علاوه بر این ذیل ماده ۶ مبنی بر مکلف نمودن دولت به فراهم نمودن تمهیدات قانونی لازم جهت تشکیل این نهاد واجد ابهام می‌باشد؛ پس از رفع ابهامات مذکور اظهار نظر خواهد شد.

محمد رضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان